

מי שהיה צדיק לחקור - זיגל (מימין), מינקובסקי (באמצע) וסגנו גונן

מר כדי לבסס חשדות אחרים, של א הענה מר לביב? ברור כי למיפגת-העבודה יש עניין חיוני לסתום את החקירה בנקודה זו — כדי שלא תוביל אליה. אם קיבלה את המיליונים, הרי היא ביצעה עבירה על כמה חוקים, וביכללם חוק מימון המיפגות. יש כאן סתירה מהותית בין מישאיתו של עופר ז"ל ומישפטי-תו, ש"הפנתו תוצא לאור", ובין ה"אינטרס" של מיפגת העבודה, ש"האמת תישאר קבורה עמוק בי אדמה".

שה הפרופסור ברק לראשיהממי שלה: "אין בחומר שנאסף לגבי נושאים אלה כדי לבסס את החשדות שהענה מר לביב". אני הגשתי למישרה, ופירסמתי מעל עמודי העולם הזה, טענות מפורטות על כשלושים מיקרים, שיש בהם חשד לביצוע עבירה פלילית. כל מיקרה לווה בפרטים מלאים, במיסמכים, בשמות ובכתובות.

פונית, של עופר עם שלמה הליל. אך ברור לחלוטין כי בעיקבות שיחות אלה החליט עופר לשלוח יד בנפשו. משום כך פשוט לא יכיר לים התיאורים האידיליים, שנמ"סרו אחרי האסון, לשקף את האמת. ראשיהממשלה גילה אחר-כך, בחציפה שאמר לעופר שאין בכוחו להבטיח את הפסקת החקירה. משמע: מישאלה זו הושר מעה. ניתן על כן לשחזר במידה רבה של סבירות את אשר אירע בשיחות אלה: הובהר לעופר בלי ספק מהי חומרת העדות של גושן, הענינה להכריח את היועץ המישפטי ל"בקש את הסרת חסינותו והעמדתו לחקירה ומישפטי".

לפי התיכונן שלהם, היה ברק מיסר ביום הששי סיכום הקובע כי אין ממש בתלונות, וביום הראשון היתה נפתחת מתקפת-הנגד הגדולה. בחקירת עופר לא חזרו השילטונות על הטענות שנעשו כי פרשת ידלן, והכל הוכן ובושל כדבעי. הכל, פרט להופעתו של גושן, שמטר עדות בניגוד לכל הציפיות. כמו המת-אגרף בסרט צ'פויין, שהוסכם כי יפסיד במערכה, והוא מפתיע בנוקיאאוט.

החקירה צריכה

להימשך!

כדי לתת תשובה שתספק את הציבור ותניח את הדעת, חייב היועץ המישפטי לפרסם הודעה מלאה, שתכלול את הפרטים הבאים:

הגבי כל מיקרה לחוד — האם נערכה חקירה מקיפה, האם נייב ערויות מכא האנשים שהיו מעורבים בפרשה, האם נבדקו ה"מיסמכים שפירסמתי והמיסמכים שבתיקי החברה? כל זה יש, כמובן, לפרט, כדי שניתן יהיה לעמוד על טיב החקירה ואמינותה. האם הגיעה המישרה, בכל מיקרה ומיקרה, ללדד מסקנה שי העובדות שמסרתי אינן נכונות (היועץ אינו אומר זאת!) — או שהסיקה שהעובדות כשלעצמן נכ"ל, נות, אולם אין בהן עבירה פלילית?

למשל: אם יש חשד של שוחד, יכול להיות כי מנכ"ל חברת שיקון-עובדים אינו עובד-ציבור במובן הטכני של החוק, ועל כן אין להעמידו לדין על קבלת שוחד. אולם במיקרה זה מוטלת החובה על ההסדרות, ועל חברת שיקון-עובדים, לדאוג להחזרת הכסף ממי שקיבל אותו שלא כי חוק.

האם יש בחומר עבירות ע"י המוסר הציבורי או חוקת ההסתדרות, את שאין בה, לדעת המישפטי, עבירה פלילית?

בהעדר הודעה מפורטת ומוסמכת כזאת

מה נאמר

בשיחות הסודיות

עדותו של גושן כה היממה את מתכני ה"זיכוי" של עופר, שהיה צורך לכנס את הישיבה המבוהלת בבית ראשיהממשלה. מבוהלת, שכן היועץ-המישפטי הבהיר היטב למשתתפיה כי בעבירות-שוחד די בעדות של שותף, וכי עורך-הדין גושן הוא שותף ועדותו יכולה להתקבל לבדה. מתכנסי הישיבה עסקו בבעייה החדישה שנוצרה: איך להתפטר מעופר. שכן ברור היה לנוכחים שהמשך החקירה יביא לי-הליכת עופר בעיקבות ידלן, עם תוצאות חמורות הרבה יותר.

אין ספק כי בחקירה היה עופר מעורב שאת הכסף הגנוב נתן ל"מיפגת-העבודה, למימון מערכת הבחירות".

בשיחות האחרונה עם אורי אבנרי ו"עורך-הדין אמנון זיכרונני חזר עופר כמה פעמים על כך כי לא לקח כסף לעצמו. ח"כ שולמית אלוגי מסרה בשידורי ישראל כי עופר אמר לה שכספי נווה-יעקוב הל-כו למימון הבחירות של מיפגת-העבודה. עדות כזו של עופר מובילה ישירות לראשי מערכת הבחירות של אז, ובראשם יהושע רבינוביץ, מנהיג הגוש ואיש-הכספים בל-או. מישפט כזה של עופר, עם עדויות כאלה, בנוסף למישפטי ידלן, כמחוק כמפלה בטוחה של המערך בבחירות. וזאת היה צו-רך למנוע בכל מחיר.

היה ברור לראשי מיפגת

האינטרס של מי עדיף? של המיפגה, של מישפחת עופר, של הציבור?

טענתו של פרופסור ברק, שאין לנהל חקירה פלילית נגד אדם שנפטר, נכונה כולה. גימקויו משכנעים וצודקים. אולם הדבר הל רק על חקירה פלילית במובן המצומצם של המילה, ונגד עופר בלבד. השבוע הציע אורי אבנרי מוצא מן הסך הזה: לחקור ועדת-חקירה ציבורית, בראשות שופט, כדי שתמשיך בחקירת פרשת עופר.

ועדה כזו תהיה משוחררת מן המיגבלות של סדר-הדין הפלילי. היא תוכל לגבות עדויות מכל אדם, מבלי להיות כפופה לדין גי-הראיות. היא תוכל לחקור, למרות שי עופר עצמו נפטר. היא תוכל להגיע לחקר האמת, ובעיקר להשיב על השאלה המכ-רעת: מה קרה למיליונים שנעלמו בעיט-קוח שיקון-עובדים?

אפשר להגיע לכך גם בדרך אחרת. רמז עליה הפרופסור ברק עצמו, כאשר הגיב לסוף חוות-הדעת את הפסוק רביהמשמעות הבא: "למותר לומר שבמיקרים שבהם נוגעת הבדיקה — אם מתחילה ואם בשל עובדות המתגלות במהלכה — בעניינם של מיספר אנשים, אין בפטירתו של אחד מהם כדי להביא להפסקתה לגבי אחרים, והבדיקה תימשך ככל שהדבר דרוש לי עניינם. במיקרה הנדון היה, איפוא, על המישרה לבחון את החומר שנאסף ב"בדיקה, כדי לקבוע אם נתקיים התנאי האמור להמשך הבדיקה". זהו הפסוק הקובע בכה חוותי-הדעת.

ברור לגמרי שאם נעלמו מיליונים, ואם לא עופר לקח אותם, הרי יש אנשים אחי-רים הנוגעים לפרשה — ונגדם יש להמיר שיך בחקירה.

כדי לדחוף את המישרה בכיוון זה, הגשתי השבוע קובלנה נוספת ליועץ המישפטי וזראש אגף-החקרי-רות של המישרה, הפעם נגד מיפ"לגת העבודה הישראלית ונגד הכ"רת, "שיכון-עובדים". בחרתי כנו"מים ולא באנשים, כי המטרה היא לחשוף את השיטה, ולדאודווקא לפגוע באדם זה או אחר.

בסרט כל אנשי הנשיא, הדין בפעולת ה"עיתונות החופשית בפרשת ווטרגייט, חוזר הפסוק: "לך בעיקבות הכסף!" אני מציע למישרה לאמין פסוק זה לעצמה. אם תלך בעיקבות ה"כסף, היא תחשוף את הפרישה כ"ד"ה — וכך, בין השאר, גם תתמלא מישאיתו האחרונה של אברהם עופר.

יגאל לביב

תלונה/2

7. שיכון עובדים, רכשה באמצעות עורך הדין גושן שסחים באזור נוה-יעקב בירוסלים בעיסקות אלו שולמו סכומים גבוהים במזומן וללא רישום. יש חשד סביר כי חלק מן הסכמים נשאר בידי נציגי שיכון עובדים.

התלונה המקורית

למעלה נראה קטע מ"מיכתב-התלונה המקורי שהוגש למישרה ביום 29.11.76, שגרם לפתיחת החקירה בעניין

העבודה כי חקירת עופר ומישפטי — פירושה פה הקאריירה שלהם עצמם וסוף שילטונם. עופר נקרא אל ראשיהממשלה ואל שרי המישפטים. איש מילבדם אינו יודע מהו תוכנם המילולי של הדברים שנאמרו בי-שתי שיחות אלה, ובשיחה שלישית, טל-מליצות ריקות ככל העולה על רוחו, בהת-אם לנוהגו מאז ומעולם, הרי היועץ-המיש-פטי לממשלה, שהוא אדם רציני, אינו יכול להסתפק באמירה סתמית. אכסורר הוא להניח שאחרי כל מה שקרה יסתפק הציבור בפסוק סתמי כגון זה המופיע במכתבו מליצות ריקות ככל העולה על רוחו, בהת-אם לנוהגו מאז ומעולם, הרי היועץ-המיש-פטי לממשלה, שהוא אדם רציני, אינו יכול להסתפק באמירה סתמית. אכסורר הוא להניח שאחרי כל מה שקרה יסתפק הציבור בפסוק סתמי כגון זה המופיע במכתבו